

המלחמה נמשכת

פועלים ושומרים

הרעב וחוסר העבודה פגעו תחילה בפועלים שהסתובבו בארץ, אנשי העליה השנייה, רובם חסרי בית ותלויים ביום עבודה. כלומר, אם היתה עבודה, היה לחם לאכול אותו יום. לא היתה עבודה - נותר הבחור רעב. מרכז פועלי הגליל פנה אל קלווריסקי בבקשה לתת תעסוקה לפועלים. קלווריסקי נענה, וקבוצת בחורים הגיעה למטולה, והוא העסיק אותם בעבודות יזומות. מנין לקח מימון לעבודות אלה אינני יודע. היו עובדים בהכשרת קרקע בחמארה - עקירת שרשי סדריות, ובניקוי שטח הישוב הישן של הדרוזים במטולה,¹⁸ פינוי אבני החושות ובניית טרסות מהן. כאן היתה תכנית לבנית "סנטוריום" בעתיד. כך נוספו אלינו, נוער המושבה, פועלי הגליל שריכוזו אותנו סביבם. בערבים היו הבחורים יושבים בחדרים שלהם שליד בית הכנסת, שרים ומנגנים. אני אהבתי לשבת שם בצד, בחושך, ולשמוע את הנגינות שלהם. היו הרבה שירים רוסיים ושירים בידיש.

אני זוכר חלק מהשירים, על בחורי ישיבה בגולה וחייהם הקשים:

מאי קא משמע לן הגשם?
הטיפות נוזלות על החלון כמו דמעות,
החורף מגיע ואין לי מגפיים,
ואין לי קפוטה להתכסות.

מאי קא משמע לן מיין לעבען, החיים שלי?
מה הוא משמיע לי?
עם הזמן זה עובר,
לאכול "ימים" ולבלוע דמעות
לשכב על הספסל הקשה
להמית את העולם הזה
ולחכות לעולם הבא.